

שְׁלַח לְךָ

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 583 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצורו", בנשיאות מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 470 שנה י' העלון מוקדש לע"נ הרה"ג יעקב אדלשטיין זצ"ל ט"ו סיון תש"פ

שְׁלַח לְךָ - תוכן ענייני הפרשה

- א. הקב"ה מאפשר למשה רבינו לשלוח מרגלים לתור (לבדוק) את ארץ כנען, לפני כניסתם לארץ (יג, א-טו).
- ב. משה בחר מרגלים (מכל שבט) והורה למרגלים, כיצד יבדקו את טיבה של הארץ - הטובה היא אם רעה, ואת העמים היושבים בה - אם רבים וחזקים הם או מעטים וחלשים (יג, זי-כ).
- ג. המרגלים נכנסים לתור את הארץ דרך הנגב, ושבים למדבר פארן לאחר 40 יום, ובידם מפרי הארץ (יג, כא-כה).
- ד. המרגלים מוציאים את דבת הארץ, חוץ מיהושע וכלב, שדברו בעד הכניסה לא"י וקורעים בגדיהם (יג, כו-לג).
- ה. תגובת העם: "וַיִּבְכוּ הָעָם בְּלִילָה הַהוּא" - בכי לחינם, תלונות העם כנגד משה (יד, א-ז).
- ו. ה' רוצה לכלות את העם, בגלל חוסר האמונה בו.
- ז. משה נושא תפילה לה' לביטול הגזירה, ומבקש רחמים, בטענה שלא יהיה חילול ה', וה' אמר ענה לו "סלחתי כדברך" (יד, יג-כ).
- ח. העונש: המרגלים (למעט יהושע וכלב) מתו במגפה (ויהושע וכלב זכו בחלק המרגלים בארץ ישראל) ועל עם ישראל נגזר למות במדבר, ובניהם - רק בסוף ארבעים שנה - יכנסו לארץ ישראל (יד, כא-לח).
- ט. נסיון העפלה לארץ ישראל והמפלה (יד, מ-מה).
- י. מצות נסכים בקרבן עולה ושלמים, ליחיד וצבור (טו, א-טז).
- יא. הפרשת חלה (שיתחייבו בה מַשִּׁיבֵינֵנוּ לארץ ישראל) (טו, יז-כא).
- יב. קרבן הציבור והיחיד בשגגת עבודה זרה (טו, כב-כט).
- יג. עונש המגדף, ועובד עבודה זרה במזיד - כרת (טו, ל-לא).
- יד. עונש מקושש העצים בשבת (טו, לב-לו).
- טו. פרשת ציצית (טו, לז-מא).

"עַל פְּנֵי בְּגֵדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתַנוּ עַל צִיצֵת"

(טו, לח) - **למי הטלית - סיפור**

רבי אברהם הורביץ זצ"ל, שזכה ללמוד במשך שנים בחברותא עם הסטייפלר זצ"ל, סיפר פעם על מעשה של השגחה פרטית מופלאה: יום אחד, באמצע הלימוד, נקרעה ציצית מהטלית של הסטייפלר. ואני, שהחזקתי בכיסי חוטי ציצית חדשים למקרה שייקרעו לי החוטים, מסרתי לסטייפלר את החוטים, והוא הוציא את החוטים הקרועים מטליתו והכניס את החדשים במקומם. מיד לאחר אותו מעשה חלה הסטייפלר את חוליו האחרון, ונפטר לבית עולמו בטרם הספיק להשיב את החוטים. הרב הורביץ, מצידו, מחל כמובן על כל העניין, והוציא את הדבר מלבו לגמרי. והנה, לאחר שעברו ימי ה'שלושים', כינס הגר"ח קנייבסקי שליט"א את המקורבים, וחילק את 'רכושו' של אביו זצ"ל: לזה נתן את הקיטל, לאחר נתן גביע, לעצמו הותיר את הספודיק וכן הלאה. ומה קיבל הרב הורביץ?... את הטלית של הסטייפלר זצ"ל, הטלית שבה התפלל והשתמש לכל אלפי הסדנאוויות שבהן כובד, טלית שהייתה ספוגה בקדושה ובטהרה. הייתה זו אותה טלית שבה הכניס את החוטים, והרב הורביץ ראה בכך השבה כפולה ומכופלת. מהשמים דאגו לכך שתהיה השבה גמורה ללא פקפוק, מצד רבן של כל בני הגולה. [דברי שיח' מתוך 'עלינו לשבח']

999 תשפ"א

הנושא המרכזי בפרשתנו הוא חטא המרגלים, שהוציאו דיבת הארץ - דברו לשון הרע, שכתוצאה ממנו עם ישראל נענש על תוספת של 40 שנה נוספות במדבר. כשחזרו המרגלים אמרו: "לא נוכל לעלות... אַרְץ אֲכָלֶת יוֹשְׁבֶיהָ". מובא בחז"ל שבאותו היום נפטר איוב, ומנהג היה לכנענים שכל מי שמת לו מת היו יוצאים יחד עם משהו חשוב או צדיק בכדי לקבור יחד אתו, ואכן הם ראו מתים רבים שמובאים לקבורה, אך הקב"ה עשה למרגלים נסים גלויים כדי שהם לא יורגשו ויִטְמְעוּ ביושבי הארץ (כי יושבי הארץ היו עסוקים בלקבור את מתיהם) וכך יעשו את שליחותם נאמנה.

לדאבון לב הם פָּרְשׁוּ הפוך ממה שבפועל קרה, והסיבה היא **שמבט העין תלוי בלב!** ואת זה ניתן לראות בפסוק (דברים א, כז): "וַתִּרְגְּנוּ בְּאֵהָלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ בְּשִׁנְאֵת ה' אֲתָנּוּ... ומפרש רש"י: והוא היה אוהב אתכם, אבל אתם שונאים אותו, משל הדיוט אומר, מה דבלבך על רחמך מה דבלביה עלך, ע"כ. וה'שפתי חכמים' ביאר את דברי רש"י: דעת רש"י בזה שאל תקשה היאך יודעין ישראל שהקדוש ברוך הוא שונאן, ומפרש כיון שהם שונאים להקדוש ברוך הוא אמרו גם הוא שונאן דמשל הדיוט וכו'. כלומר מה שבלבך שאתה שונא את חבירך אתה אומר על חבירך איך שהוא שונא אותך, ע"כ.

פעם שאל יהודי את ה"חפץ חיים" האם מותר לחשוב לשון הרע? ענה ה'חפץ חיים': 'ומה יעשה האדם, יהיה טיפוש?! ישנן שתי קושיות על סיפור זה: ראשית, יש פסוק מפורש בעניין, כתוב (זכריה ח, ז): "ואיש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם", הרי מפורש בפסוק שאסור לחשוב רע על הזולת. ושנית, אם מותר לחשוב לשון הרע, למה לא לדבר לשון הרע? ביאור הדברים הוא כך: שאלו את ה'חפץ חיים' האם את אותו אופן שאסור לספר מותר לחשוב. לדוגמא: אדם ראה שראובן שבר משהו. אם היה שומע דבר זה מאחר - אסור לו להאמין, אך כעת, כשראה זאת בעצמו, וכי יאמר לעצמו שראובן לא שבר? לא יתכן איסור כזה. אבל התורה אומרת: נכון שהוא שבר, אבל "איש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם", אל תגדיר את ההגדרות שלך.

מובא ב'תפארת שמשון', חז"ל אומרים שֶׁלֶךְ ההסתכלות בעיניים קשור ללב, "שורייני דעינא באובנתא דליבא תלו" (מסכת עבודה זרה כח). איך סוף כל סוף מסתכלים? תלוי מה שקורה בלב. כאשר הלב הוא רע, העיניים רואות את הנקודות הרעות. ניתן להביט על החבר, על ראש הישיבה ואפילו על אדם הגדול בדורו, ולתפוס את הנקודה שבה הוא טעה. הכל תלוי בלב, לא בעיניים. על כן לא במקרה בסיום פרשתנו מופיע פרשת ציצית ושם יש את הציווי: "ולא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם".

מי שיש לו לב טוב, עיניו רואות רק טוב. על הקב"ה נאמר: "טְהוֹר עֵינַיִם מִרְאוֹת רֵעַ" (חבקוק א, יג), כביכול עיניו לא רואות רע, הוא רואה את כולם כצדיקים. ה'חפץ חיים' כותב, שאלמלא לשון הרע, לעולם לא היה הקב"ה רואה רע על יהודי! כל העונשים שישנם בעולם באים רק מיהודים המדברים לשון הרע.

על אף שהקב"ה מצדו רואה רק טוב, אך הוא יתברך טָבַע בעולמו שכאשר מדברים דברים רעים - שומעים אותם עד למעלה. הקב"ה מנהיג עולמו כמלך בשר ודם - מלך היושב על כס המשפט שרוצה לחול ולסלוח, אבל כשיש מקטרגים הוא עושה דין. כשמדברים לשון הרע כביכול אין להקב"ה ברירה, ועליו להיפרע מהאדם, כמה עלינו להיזהר בעוון זה. וישמע החכם ויוסיף לקח.

תשפ"א

“בְּבִאֲכֶם אֶל הָאָרֶץ...” (טו, יח)

סיפורו של הרה"ג אליהו מן תלמידו המובהק של מרן הגר"ח קנייבסקי כפי שמובא בספר “בדידי הוה עובדא”. אדם אשר עבר את מאורעות השואה ומלבד הסבל האישי שאין לתאר גם איבד את אשתו הצעירה ובנם התינוק, יצא אמנם שלם בגופו אך שבור בנפשו, איבד את אמונתו, חיפש היכן לגור ובלבד שלא יהיה בקרבת יהודים ושם נשא נוכריה לאישה. מהאישה הזו נולד לו בן יחיד שאינו יהודי כמובן. עברו שנים רבות, התקרב לימי הזקנה ונזכר בתקופת נעוריו ובבית הוריו שהיו יראים ושלמים, והחליט לבקר “ביד ושם” ולהנציח שם את אשתו הראשונה והבן שנרצחו. בעת עלעול בין שמות הנרצחים והניצולים, התברר לתדהמתו שבנו ניצל ונשלח לאחר המלחמה למחנה ילדים עלה לארץ התחנך במוסדות חרדים והקים בית של תורה והוא אברך כולל באחת הערים.

נרעש מהתגלית, איתר את הכתובת של בנו ובפגישה מרגשת עם כל בני משפחתו נכדים ונינים כולם בני תורה ויראי ה', תמהו כולם על הפלא העצום בהצלת הבן והאב שכל אחד מהם היה בטוח שהשני נרצח במלחמה. תוך כדי השיחה התברר למשפחה החרדית שיש להם משפחה חדשה של נכרים.... היה להם מכך צער רב אבל אבא זה אבא ובפרט שכל מה שעשה היה מרוב צער ויגון והתחדש ביניהם קשר של כיבוד אב.

האב שנרעש מהגילוי של המשפחה החרדית הגדולה, לא יכל לשאת את עומס הזיכרונות וחלה בחולי קשה. כשהרגיש שכבר לא יקום ממיטת חוליו ביקש שיבואו כולם לבקרו באותה מדינה בו הוא דר ונקבע יום שבו יבואו כולם לפגישה עם האב הנוטה למות. נסעו כולם הגיעו לאותו בית מלון בו אמורים היו לפגוש את האב והנה הגיע אדם צעיר והציג את עצמו כבנו של אותו אדם מנישואיו עם הנכרית, ובצער הוא סיפר להם שאביו לא יכל להכיל את הכאב של הפגישה המחודשת עם בנו שהיה בטוח שנרצח יחד עם הגעגועים לבית הוריו, ונפטר לפני זמן קצר, אך לפני מותו ציווה עליו שילך לפגוש את המשפחה של “אחיו” ויאמר להם שהוא כתב בצוואה שחצי מרכושו יינתן להם ולכן הוא בא לפגישה כדי לתת להם את חלקם.

התברר שהאב עשה חיל גדול בעסקיו והיה עשיר מופלג כך שערך חצי מהרכוש הסתכם בעשרות מיליוני דולרים. הבן החרדי שאל את “אחיו” הגוי היכן נקבר האבא והתברר שקברו אותו בבית קברות של נכרים.

ביקש ממנו הבן ירא השמים שיעבירו את האבא לקבורה בבית קברות יהודי אך הבן הגוי לא הסכים בשום אופן. כשראה הבן היהודי שאין “אחיו” הגוי מסכים בשום אופן להעביר את גופת האב לקבורה בבית קברות יהודי אמר ל”אחיו” הגוי שהוא מוותר על כל הירושה ובלבד שיסכים להעברת האב לקבורה יהודית.

לכך הסכים הגוי ואכן האח בן התורה חתם על ויתור על כל מה שנכתב בצוואת האב, ערכו קבורה חדשה והבן ומשפחתו חזרו לארץ.

כשסיפרו זאת למרן הרב קנייבסקי שליט”א הוא הגיב ואמר שהאב זכה לשני דברים:

1. בן יקר ירא שמים שהיה מוכן לוותר על הון רב כדי להביאו לקבר ישראל.
2. עוד הוא זכה שהבן שלו לא נהיה עשיר...

“בְּיוֹם הַשַּׁבָּת...” (טו, לב)

לפני שנים אחדות נפטרה הגב' ברל ע"ה, יהודיה שהתגוררה בארצות הברית, וכה סיפר עליה בנה בימי ה'שבעה': "היה זה בתקופת כהונתו של נשיא ארצות הברית הארי טרומן. בעצת יועציו החליט נשיא זה, כי בכל שבוע הוא ישא נאום במועד קבוע לאומה האמריקנית שישודר בכל אמצעי התקשורת. לאחר התייעצות ארוכה עם מומחים לענייני תקשורת הוחלט כי הנאום השבועי היוקרתי של נשיא ארצות הברית של אמריקה ישודר בליל שבת, מאחר שבלילה זה האזרחים שלווים ופנויים, ונח מאוד לטפסף לאוזניהם תעמולה מוסווית ולרכוש את אמונם. שמעה זאת הגב' ברל ע"ה וליבה נחמץ, הן יהודים רבים עלולים להיכשל בחילול שבת ברצותם לשמוע את נאומו של נשיאם.

קוראים יקרים, לאחר בקשת מחילתכם הרשו לי להניח, כי לו היינו במקומה, מן הסתם שגם ליבנו היה נחמץ על כך, אך היינו ממשיכים את שגרת חיינו, מתוך אנוחה רבתי על ישראל עם סגולה הנמצא בגלות בין הגויים. אולם, הגב' ברל ע"ה, אשת חיל היתה. היא ידעה כי על האדם מוטל לעשות את אשר ביכולתו לעשות, ומכאן ואילך... נטלה, אפוא, הגב' את עטה, ושיגרה מכתב לנשיא ארצות הברית של אמריקה בדבריה היא תיארה את נאמנותה לארצה, ומשום כך גם את רצונה הכן להאזין לדברי הנשיא, אך ציינה, כי לצערה ימנע ממנה לשמוע את נאומו, משום שיהודיה שומרת שבת היא מנועה מהפעלת מכשיר חשמלי מכל סוג שהוא, "אי לכך, אני מבקשת ממך, אדוני הנשיא לשדר את נאומו ביום אחר". מכתב לפה, מכתב לשם. הם, שם למעלה, בצמרת השלטון, כלל אינם קוראים בקפידה מכתבים של אזרחים מן השורה. חבל על המאמצים, הלא כן?... ובכלל, האם ניתן להעלות על הדעת, כי שעת הנאום אשר נבחרה לאחר התייעצויות ממושכות תבוטל מפני בקשתה של אשה המייצגת מיעוט קטן ובלתי משפיע?... לאחר כשבוע ימים פתחה גב' ברל מכתב שהונח בתיבת הדואר של ביתה ובו נכתב, כי נשיא ארצות הברית של אמריקה קרא את מכתבה, והוא מתייחס לכך בכובד ראש... לאחר שבועיים, נשא הנשיא את נאומו בליל שבת, אך בתום הנאום הוא הודיע, כי מכאן ואילך ישודר נאומו ביום שלישי בשבוע!

אשה אחת, במכתב אחד, זכתה בזכות עצומה שלא ניתן כלל לשערה. במשך שנים רבות נמנעו רבבות יהודים מחילול שבת, בשל הכרתה ואמונתה התמימה, כי עליה מוטל לעשות את שביכולתה, ומי שאמר והיה העולם, השלים את המשימה.

“וַיִּצְיֵאוּ דַבַּת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ” (טו, לח)

איך בני ישראל שראו מעמד הר סיני חטאו והאמינו למורגלים?

שאלתי פעם את מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל אודות יוצאי מצרים, איך באו לידי חטא כזה, אחרי ראותם את כל הנסים והנפלאות והמעמד הנשגב של מתן תורה בהר סיני. חשבתי לתומי כי ר' ירוחם יבאר איזה דבר מחקר עמוק ויפרש את כל סודות העניין, אך להפתעתי השיב רבי ירוחם בדברים כדורבנות: זהו, אהובי כוח היצר, והתחיל להקריא בקול ניגון בבכי ובדמעות: “אַרְבָּעִים שָׁנָה אָקוּט בְּדוֹר וְאָמַר עִם תַּעֲי לִבָּב הֵם וְהֵם לֹא יִדְעוּ דְרָכָי...”

תשובה זאת הספיקה לי יותר מהרבה יותר פירושים וביאורים, והרבה למדתי אז וגם עתה מתשובה זו. (רבי משה רוזנשטיין זצ"ל המשגיח דישיבת לומז'א בספרו יסודי הדעת, הקדמה)

”וַנִּתְּנוּ עַל צִיצַת הַכֹּהֵן פְּתִיל תְּכֵלֶת” (טו, לח)

מצוות ציצית כוללת נתינה של פתיל תכלת.

מה זה תכלת? בשפת היום יום הכוונה לצבע בגווני הדומה לכחול ואז הפירוש של הפסוק שיתנו פתיל בצבע תכלת. זה לחלוטין לא נכון. תכלת זה לא צבע אלא מרכיב שיש לו צבע. למשל במלאכת המשכן נאמר: ”ומן התכלת והארגמן עשו בגדי שרד לשרת בקדש”, ובודאי שאין הכוונה שמגוון כחול עשו משהו, אלא מרכיב הנקרא **תכלת** עשו את בגדי השרד. וזה לשון רש”י: ”תכלת; צבע ירוק של חלזון”. כלומר, הרכיב אותו צריך לתת בציצית הוא צבע של חלזון. לא צבע של כל משהו אחר. **צבע המופק מחלזון.**

וכך כתב הרמב”ם בהלכות ציצית פרק ב’ הלכה ב’: ”כיצד צובעין תכלת של ציצית - לוקחין הצמר, ושורין אותו בסיד; ואחר כך מכבסין אותו, עד שיהיה נקי; ומרתיחין אותו באהלא וכיוצא בו, כדרך שהצבעין עושין כדי שיקלוט את העין. ואחר כך מביאין דם חלזון, והוא דג שדומה עינו לעין הים, ודמו שחור כדיו, ובים המלח הוא מצוי. ונותנין את הדם ליורה, ונותנין עימו סממנין כמו הקימוניא וכיוצא בה, כדרך שהצבעין עושין; ומרתיחין אותו, ונותנין בו הצמר, עד שייעשה כעין הרקיע. וזו היא צורת התכלת של ציצית”.

אז תכלת זה לא צבע אלא חומר המופק מחלזון שניתן להפיק ממנו צבע הדומה לכחול של הרקיע.

עובדה פשוטה היא שבכל הדורות ידעו לצבוע קירות וציורים בצבע כחול, אבל לא צבעו את הציצית משום שתכלת זה לא צבע אלא דם חלזון.

מיהו החלזון? כבר אלף שנים שנעלמה המסורת מי זה בדיוק והאם הוא בכלל כיום היום או שנכחד במשך השנים כמו שנכחדו הרבה בעלי חיים.

כבר הר”ף שהיה מיד לאחר תקופת הגאונים (בשנת 1013) כותב בהלכות ציצית שאין לנו תכלת. אף אחד מהראשונים או האחרונים לא ידע מיהו החלזון המסויים וכיצד צובעים ולכולם היתה ציצית בלי תכלת, משום שנאמר בגמרא שתכלת אינה תנאי בציצית ואפשר לצאת ידי חובה בצמר לבן.

חז”ל מתארים סוג של חלזון שאין היום כדוגמתו ואחד הסימנים שהוא עולה מן הים פעם ב-70 שנה (מלבד מה שכתב הרמב”ם שהוא מצוי בים המלח) ולא ידוע לנו היום על בעל חיים שכזה. (מלבד סימנים נוספים שגם הם לא נמצאים באיזה שהוא בעל חיים ימי הידוע לנו).

וכתוב בפסוק: ”וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצַת עַל כְּנָפֵי בְּגֵדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וַנִּתְּנוּ עַל צִיצַת הַכֹּהֵן פְּתִיל תְּכֵלֶת” - תמיהה גדולה יש בפסוק זה: מדוע המילה ”לְדֹרֹתָם” מופיעה באמצע הפסוק? לכאורה מהראוי היה לומר: ”ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת”. ורק לבסוף לומר ”לְדֹרֹתָם!” ואומרים בשם הגאון וה’אלשיך’, שהתורה רמזה בפסוק זה, שהתכלת תתבטל במהלך השנים, ולא תהיה לדורות. לכן הדגישה התורה: ”וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצַת עַל כְּנָפֵי בְּגֵדֵיהֶם לְדֹרֹתָם”, כלומר, מצות ציצית אכן תהיה לדורות, אולם ”וַנִּתְּנוּ עַל צִיצַת הַכֹּהֵן פְּתִיל תְּכֵלֶת”, מצות ‘פתיל תכלת’ - לא תהיה לדורות, ותתחדש בבוא המשיח, שהיום אין לנו יודעים מהו פתיל תכלת (יחי ראובן).

לפני מלחמת העולם השנייה היה בפולין ת”ח גדול האדמו”ר מראדזין, שחקר את הנושא, והגיע למסקנה שזה לא חלזון אלא ”דיונון הרוקחים” שהוא למעשה תמנון קטן. באמצעים שונים הוא הצליח לייצר ממנו צבע כחול אך הוא נרצח בשואה יחד עם חסידיו כך שסוד הייצור נעלם ורק אחד ששרד טען שהוא יודע אבל בבדיקות כימיות שנעשו לצבע שהופק נטען שהצבע הכחול לא נגרם מהדיונון עצמו אלא מהחומרים הכימיים שהתווספו להליך הייצור...

בכל מקרה כבר לפני השואה מייד לאחר שהאדמו”ר מראדזין פרסם את ספריו בנושא וניסה לעניין את גדולי ישראל ולקבל את הסכמתם, הם דחו אותו ואף אחד מכל גדולי ישראל לא קיבל את דעתו של האדמו”ר מראדזין וכל גדולי אשכנז וספרד המשיכו ללכת עם ציצית בצבע לבן בלבד.

וכך כתב בעל **‘ערוך השולחן’** (שהיה בזמן האדמו”ר מראדזין) בהלכות ציצית: ”ובעונותינו מזמן שנתפזרנו אין לנו תכלת. ואין לנו יודעים מזה כלל, וכל ציצית שלנו לבן. ומכל מקום אנחנו מקיימים המצווה כתיקונה, דכבר נתבאר דהתכלת אינו מעכב את הלבן. ולכן מי שמבטל מצוה זו - עונשו מרובה. ודע שזה שנים ספורות שאחד התפאר שמצא החלזון ועשה ממנו תכלת, והמשיך אחריו איזה אנשים. אך לא היה לו שומע מגדולי הדור ומכלל ישראל, ונתבטל הדבר עד כי יבוא גואל צדק במהרה בימינו, אמן”.

לאחר השואה הרב הראשי לישראל יצחק הרצוג ז”ל חקר את הנושא דחה את דעתו וזיהויו של האדמו”ר מראדזין והגיע למסקנה שזה בעל חיים אחר. הוא התלבט בין בעל חיים הנקרא ”ארגמן קהה קוצים” או ”סגולית” (ינטינה) והסיק שלדעתו זה לא הארגמן אלא הסגולית.

חוקרים שונים כמו ד”ר ישראל זיידמן ד”ר שאול קפלן הסתמכו על מחקרים ארכיאולוגיים ולדעתם זה דווקא ארגמן קהה קוצים.

ומה בפועל? כל גדולי ישראל הידועים, כל גדולי החסידות - אף אחד לא צבע את הציצית בתכלת.

וכתב מרן הראש”ל הרב **עובדיה יוסף** זצ”ל שכיוון שכל גדולי ישראל חלקו וסברו מסיבות שונות שהזיהוי אינו ודאי (עובדה שכבר יש שלשה בעלי חיים שניסו לזהות אותם כחלזון של חז”ל) ומניין לנו שלא יבוא עוד חוקר ויזהה בעל חיים אחר? כבר למעלה מאלף שנים שאין לנו מסורת, יש הרבה ספקות בהלכה האם מי שצובע מקלקל את מצוות ציצית בגלל סיבות הלכתיות שונות, ולכן מי שמטיל תכלת כאילו קורא תגר על כל גדולי ישראל, כביכול הוא יודע יותר ואיכפת לו מקיום מצוות יותר מהם, וכל זה גאוה ויוהרא ואין לצבוע את הציצית בשום אופן.

והגאון בעל **בית הלוי** הרב יוסף דב סולובייצ’יק זצ”ל אבי שלשלת בריסק הידועה מגאוני ישראל בתקופה שבין מלחמות העולם, כתב שכיוון שבעל החיים אותו הציצית האדמו”ר מראדזין קיים וידוע, ומצוות ציצית קיימת וידועה, איך יעלה על הדעת שכל עם ישראל במשך אלף שנה לא נמצא בהם מישהו שימסור נפשו למצוות ציצית? כל הראשונים והאחרונים שמסרו נפשם על כל מצווה, בדיוק את המצווה הזו הם ”פספסו”? הרמב”ם, הרשב”א, הריטב”א, רמב”ן, רש”י, בעלי התוספות, הגאון מוילנא להם לא היה איכפת? ל’חתם סופר’ לא היה איכפת? אף אחד לא חשב על כך שיש למצוא חלזון שאיכשהו מזכיר את הסימנים של חז”ל? ה’חפץ חיים’, רבי עקיבא איגר, החזון אי”ש, הרב קוק, הרב עובדיה, הרב אלישיב הרב קנייבסקי וכו’ - אף אחד לא צבע בתכלת!

איך אמר הרב **וואזנר**? אם אף אחד מגאוני עולם יראי שמים באופן מופלג לא עשה ולא אמר את מה שאומרים היום שזה דור הרבה יותר ירוד מהדורות הקודמים, תדמיין כאילו עומדים מולך אלפי גאוני עולם ואומרים לך שזה לא נכון.

לסיכום: ”תכלת” זה לא צבע אלא חומר המופק מחלזון שניתן להפיק ממנו צבע הדומה לכחול של הרקיע, וכדאי להישען על גדולי ישראל לאורך מאות רבות בשנים שכמו שהם לא צבעו את הפתיל בצבע ‘תכלת’, אל לנו לפרוץ גדר, ולחשוב כאילו אנחנו יראי שמים יותר מהם וחלילה לחשוב שאנחנו ‘חכמים’ יותר, וישמע החכם ויוסיף לקח.

התברר כי הילד שיחק באתר הבניה הסמוך לביתו, ומתוך עייפות כנראה נרדם, והתעורר לקול קריאות הכרוז של ניידת המשטרה...

אך בכך לא תמה הפרשה; שבוע לאחר מכן, ביום ששי בצהריים, שני ילדים מאותה שכונה רצו להראות לחברם היכן אתר הבניה בו נעלם חברם האובד. לפתע, ראו בסמוך לגדר ראש אדם מבצבץ מבין החולות, וזועק בקול חלוש: "הצילו! הצילו! הצילו!" הילדים ההמומים הזעיקו מיד אנשים מבוגרים שחשו למקום, והנה התברר כי יהודי נפל לתוך בור באתר הבניה כבר ביום האתמול, ושקע בחול. הוא ביקש לקצר את הדרך ועבר דרך האתר, ולפתע מעד ונפל לבור עמוק. יהודי זה מתגורר בגפן, כך שאיש לא ידע על היעדרותו. היהודי זעק לעזרה, אך איש לא שמע את זעקותיו, והוא בילה את הלילה בקור המקפיא כשהוא תקוע עד ראשו וכולו זב דם. תקוותו הייתה שבבוקר יגיעו פועלי הבניין, ולבטח ישמעו את צעקותיו - אך לשווא. בשל רעש כלי העבודה, הפועלים לא שמעו כלל את זעקות האיש שהלכו ונחלשו משעה לשעה... לולא שני הילדים שהגיעו למקום, מן הסתם היה האדם הזה נקבר חי, כיוון שהוא חולץ במצב של אפיסת כוחות מוחלטת.

ר' רפאל ברנס נ"י, אביו של הילד האובד, נשא דרשה לאחר ששמע על הצלת היהודי ממוות בטוח בדיוק באותו מקום בו שהה בנו, בזכות העובדה שהילדים ביקשו לראות את המקום שוב, ואמר כי הקב"ה, מסובב הסיבות, גרם לו ולמשפחתו צער של כמה שעות כדי להציל יהודי שבוע לאחר מכן ממוות בטוח... הקב"ה מלמדנו פרקי יסוד בראיית הנהגתו השמימית, כי לעיתים אנו חושבים את הדבר לרעה, אך הקב"ה חשבה לטובה. [אור דניאל]

"ארץ אכלת יושביה" (יג, לב) - סיפור לשבת

דרש רבא: אמר הקב"ה; אני חשבתי לטובה והם חשבו לרעה. כל מקום שהגיעו, מת החשוב שלהם, כדי שיהיו טרודים ולא יתעניינו במרגלים. והם חשבו לרעה, שאמרו "ארץ אוכלת יושביה היא" (מסכת סוטה לה.).

כתב מרן הגרי"י קנייבסקי זצ"ל בספרו "ברכת פרץ": פשר מחשבתם לרעה במקום שהקב"ה נתכוון לטובה, נעוץ במה שאמרו חז"ל; "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו". אילו זכו היו נותנים ליבם להבין שהמתים הרבים שמתו בימי שהותם בארץ מתו מתוך חסד שעשה להם השם יתברך, כדי שהכנענים לא ישימו לב אליהם. או-אז היו מתחזקים מכך חיזוק גדול, אחר שראו בעיניהם כיצד ה' יתברך שומר עליהם ומצילם מחד, ומטריד את אויביהם כדי שלא יעשו עמהם רעה, מאידך. אך כיוון שהיו המרגלים בעצה רעה, הפכו את החסד שעשה ה' עמם לראיה שאין כדאי להיכנס לארץ. לכשנתבונן בדבר נראה כי מסקנתם בדבר "ארץ אוכלת יושביה היא" היתה בלתי הגיונית. אילו באמת היו העיירות טרודות יום-יום בהספדים ובאבלות במשך כל השנים, לא היו בני המקום נטרדים כל-כך מהדבר. ההרגל היה עושה את שלו, והחושים בוודאי היו מתקנים. על כן המרגלים צריכים היו להבין שהאָבֵל הגדול שהם מצאו בכל מקום אליו הגיעו, היה מאורע שאינו שגרתי, ומכאן היתה צריכה להתבקש המסקנה שכל זה נעשה מחסד הבורא יתברך, שעשה זאת כדי שלא יבחינו בהם. אך אם נבחן את כוונת המרגלים נראה שהם רצו לדבר רעה על ארץ ישראל, ועל כן הם פירשו את שראו כראיה לדיבה שחישבו להוציא על ארץ ישראל, ובכך הם גרמו בכייה לדורות.

מאורעות מעין אלה מתרחשים גם בחיינו. לעיתים צרות וקשיים פוקדים אותנו, ואין אנו מבינים שבסופו של דבר הקב"ה חשבה לטובה.

על מנת להמחיש את הדברים הרי לפנינו מעשה שאירע בעיר בת-ים: באחד מימי שישי, בשעה 3 אחרי הצהריים, בנו של יו"ר המועצה הדתית בעיר, ר' רפאל ברנס נ"י, טרם שב הביתה. זוג ההורים היו אובדי עצות. עוד שעה נכנסת השבת, והילד נעדר! שכנים ואנשים מהסביבה ששמע היעדרותו התמוהה של הילד הגיעה אליהם, החלו בחיפושים קדחתניים, אך ללא תוצאות.

בשעה 16:00, בלית ברירה, התקשר האב, ר' רפאל, למשטרה וביקש את עזרתה בחיפושים. השבת כבר נכנסה, מזג האוויר החורפי נתן אותותיו. רוחות עזות החלו מנשבות וגשם זלעפות החל לרדת. הדאגה לילד גברה מרגע לרגע, וככל שחלף לו הזמן הלחץ התגבר. האב, שמטבעו הוא יהודי חם בעל שמחת חיים שתמיד מקבל הכל באהבה, גם הפעם לא איבד את עשתונותו, ובין לבין החל להתפלל מנחה בחדר המדרגות. בסיום התפילה הרים שתי ידיו כלפי מעלה וביקש: "רבנו-של-עולם! היום ערב שבת קודש. אנא אל תגרום צער לאשתי! אנא, ריבנו-של-עולם! השב אלינו את הילד האובד עכשיו! אנא!..."

המשטרה הצטרפה למאמצי החיפוש, וניידת משטרה הכריזה ברמקול את שמו של הילד שוב ושוב. כל מתפללי בתי הכנסת בסביבה יצאו מבתי הכנסת על מנת לחפש את הילד בן השמונה. לאחר 4 שעות של חיפושים מורטי-עצבים, לפתע מתוך החשיכה, הגיח לו הילד מתוך חצר בניין שנבנה, כולו מלא חול, ובוכה... מילים לא תוכלנה לתאר את השמחה העצומה שפרצה כאחת בשכונה.

ההורים, ספוגי דמעות, מחבקים בעוז את בנם הקטן ובוכים מהתרגשות יחד עם הקהל הרב.

בברכת התורה

ריון ברינה

"לאדם מערְבֵי לב ומה' מעֵנָה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה סלמן בן חבו ודוד: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: שלמה בן זוהרה אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: סמי בן חנה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: ישראל מאיר בן עטרה מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עויה: נוראני בת מרים ורבי: כותן בת חביבה: אהובה (דייץ) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב בן פאולה
ציווג הגון - זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)
רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: הדס-הודיה בת פאולה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א אברהם בן חנה: יעקב ישראל בן גלית אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה דוד בן שמחה: מנחם בן עליזה: איתן חיים בן שלומית פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה: גלית בת רות מרים קרן בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה שרה בת רבקה: שרה תהילה בת חנה אברהם בן אנט: פיפי בת חביבה בן חמו אריאל בן אביגיל: שושנה בת שדרה רחל בת נטארה: רות בת לינה: נורית בת רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל יובל בן שלומית רחל בת חיה עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - **050-3828752**

או במייל: **Ronbarina@gmail.com**

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102